

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Totivs Theologiæ S. Thomæ Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Svpplementvm Tertiæ Partis

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romæ, 1619

De impedimentis huius sacramenti. Quæstio 39.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38817

Ab Ecclesia in sacramentis communicat, peccat, & gratia fictus accedit, & gratiam consequi non potest, nisi forte in baptismo in articulo necessitatis. Et ideo alij dicunt, quod vera sacramenta conferunt, sed cum eis gratia non dant, non propter inefficaciam sacramentorum, sed propter peccata recipientium. Ab eis sacramenta contra prohibitionem Ecclesie: & hæc est tertia opinio, quæ vera est.

Ad primum ergo dicendum, quod effectus absolutionis non est aliud quam remissio peccatorum, quæ per gratiam fit & ideo hæreticus non potest absolvi, sicut nec gratiam in sacramentis conferre: & iterum quia ad absolutionem requiritur iurisdictio, quam non habet ab Ecclesia præcisus.

Ad secundum dicendum, quod in promotione ipsius Episcopi datur sibi potestas quæ perpetuo manet in eo, quamvis dici non possit character: quia per eam non ordinatur homo directe ad Deum, sed ad corpus Christi mysticum: & tamen indelebiter manet sicut character, quia per consecrationem datur.

Ad tertium dicendum, quod illi qui promouentur ab hæreticis, quamvis accipiant ordinem, non tamen recipiunt executionem, ut licite possint in suis ordinibus ministrare, ratione illa quam obiectio tangit.

Ad quartum dicendum, quod per fidem Ecclesie continuatur passio Christi: quia quamvis in ea non sint secundum se, sunt tamen in ea secundum formam Ecclesie, quam seruant.

Ad quintum dicendum, quod hoc est referendum ad ultimum effectum sacramentorum, ut tertia opinio dicit.

QVÆST. XXXIX.

De impedimentis huius sacramenti, in sex articulos diuisa.

¶ Deinde considerandum est de impedimentis huius sacramenti.

¶ Circa quod quaruntur sex.

Ambr. de ijs qui mysti. inuuantur. c. 4. Aug. li. 6. de bapt. c. 1. c. li. 4. c. 1. et 25. c. li. 3. c. 13. c. 15. c. li. 1. ca. 2. c. cōt. Cres. lib. 2. c. 10. 10. 7.

- ¶ Primo, vtrum sexus foemineus impediatur huius sacramenti susceptionem?
 ¶ Secundo, vtrum carentia vsus rationis?
 ¶ Tertio, vtrum seruitus?
 ¶ Quarto, vtrum homicidium?
 ¶ Quinto, vtrum illegitima natiuitas?
 ¶ Sexto, vtrum defectus membrorum?

ARTIC. I.

Vtrum sexus foemineus impediatur ordinis susceptionem?

157
 Tho. ubi
 supra q.
 2. art. 1.
 q. 2.

AD primum sic proceditur. Videtur, quod sexus foemineus non impediatur ordinis susceptionem. Quia officium prophetae est maius, quam officium sacerdotis: quia propheta est medius inter Deum & sacerdotes, sicut sacerdos, inter Deum & populum. Sed prophetae officium aliquando mulieribus est concessum, vt patet 4. Regum 22. Ergo & sacerdotij officium competere potest.

¶ 2. Præterea, Sicut ordo ad quamdam eminentiam pertinet, ita & prælationis officium, & martyrii & religionis status. Sed prælatio committitur mulieribus in nouo Testamento, vt patet de Abbatissis: & in veteri, vt patet de Delbora, quæ iudicauit Israel. Iudic. 4. Competit etiam eis martyrium & religionis status. Ergo & ordo ecclesiæ.

¶ 3. Præterea, Ordinum potestas in anima fundatur. Sed sexus non est in anima. Ergo diuersitas sexus non facit distinctionem in receptione ordinum.

SED contra est, quod dicitur 1. ad Timor. 2. Mulierem in ecclesia docere non permitto, nec dominari in virum.

¶ Præterea, In ordinandis præexigitur coronatio, quamuis non de necessitate sacramenti. Sed coronatio vel tonsura non competit mulieribus, vt patet 1. ad Corint. 11. Ergo nec ordinum susceptio.

RESPONDEO dicendum, quod quædam requiruntur in recipiente sacramentum, quasi de necessitate sacramenti: quæ si defint, non potest aliquis suscipere.

re, neque sacramentum, neque re sacramenti. Quædam
 verò requiruntur non de necessitate sacramenti, sed
 de necessitate præcepti, propter congruitatē ad sacra-
 mentum: & sine talibus aliquis suscipit sacramentum,
 sed non rem sacramenti. Dicendum ergo quòd sexus
 virilis requiritur ad susceptionem ordinum, non so-
 lum secundo modo, sed etiam primo. Vnde & si mu-
 lieri exhibeantur omnia quæ in ordinibus fiunt, or-
 dinem tamen non suscipit †: quia cum sacramentum
 sit signum in his quæ in sacramento aguntur, requiri-
 tur non solum res, sed significatio rei, sicut dictum
 est *, in extrema vnctione requiri quod sit infirmus,
 vt significetur curatione indigens. Cùm igitur in se-
 xu femineo non possit significari aliqua eminentia,
 gradus *, quia mulier statum subiectionis habet:
 idè non potest ordinis sacramentum suscipere. Qui-
 dam autem dixerunt, quòd sexus virilis est de neces-
 sitate præcepti, sed non de necessitate sacramenti:
 quia etiã in decretis fit mentio de diaconissa & pres-
 bytera. Sed diaconissa ibi dicitur quæ in aliquo, actū
 diaconi participat, scilicet quæ legit homiliam in
 ecclesia: presbytera autem dicitur vidua, quia pres-
 byter idem est quod senior.

Ad primum ergo dicendum, quòd prophesia non
 est sacramentum, sed Dei donum: vnde ibi non exi-
 git significatio, sed solum res. Et quia secundum
 rem in his quæ sunt animæ, mulier non differt à vi-
 ro, cum quandoque mulier inueniatur melior, quan-
 tum ad animam, multis viris: idè donum prophetiæ
 & alia huiusmodi potest recipere, sed non ordinis
 sacramentum.

Et per hoc patet Ad secundum, Et tertium. De *
 Abbacisis tamen dicitur, quòd non habent prælatio-
 nem ordinariam, sed quasi ex commissione: propter
 periculum cohabitationis virorum ad mulieres. Del-
 bora autem in temporalibus præfuit, non in sacer-
 dotalibus, sicut & tunc possunt mulieres temporali-
 ter dominari.

† Aug. de
 heres. ad
 quod vult
 Deū, her.
 27. 10. 7.
 et Epiph.
 42. cons.
 Marcion.
 et her. 49
 * infr. 9.
 32. ar. 1.
 * decr. d.
 32. c. 19.
 incipit.
 mulieres
 & d. 88.
 cap. 1. Et
 causa. 27
 q. 1. c. 23.
 † Concil.
 Cart. c. 15

sup. 9. 19.
 a. 3. arg.
 4. & eius
 solnt.

*Vtrum pueri & carentes vsu rationis, ordines
possint suscipere?*

158

*li. 4 sent.
d. 25. S. 1**e. 1. ante
med.**in decre.
lib. 5. tit.
29.*

AD secundum sic proceditur. Videtur, quod pueri & qui carent vsu rationis, non possint ordines suscipere: quia (vt in littera * dicitur) sacri Canonibus in suscipientibus ordines, certum & determinatum ætatis tempus statuerunt. Sed hoc non esset, si pueri recipere possent ordinis sacramentum. Ergo &c.

¶ 2 Præterea, Sacramentum ordinis est dignius, quam matrimonium. Sed pueri & alij carentes vsu rationis, non possunt contrahere matrimonium. Ergo nec ordines suscipere.

¶ 3 Præterea, Cuius est potentia, eius est actus, secundum Philosophum in lib. de Somno & vigiliis. Sed actus ordinis requirit vsum rationis. Ergo & ordinum potestas.

SED contra, Illi qui ante annos discretionis est promotus ad ordines, sine iteratione ipsorum quandoque in eis conceditur ministrare, vt patet extra de Cler. ¶ per saltum promot. Hoc autem non esset, si ordinem non suscepisset. Ergo puer potest ordines suscipere.

¶ Præterea, Alia sacramenta, in quibus character imprimitur, possunt pueri suscipere, videlicet baptismum & confirmationem. Ergo pari ratione & ordines.

RESPONDEO dicendum, quod per pueritiam & alios defectus, quibus tollitur vsus rationis, præstatur impedimentum actui: & ideo omnia illa sacramenta quæ actum requirunt suscipientis sacramentum, rebus non competunt, sicut poenitentia, matrimonium & huiusmodi. Sed quia potestates infusæ sunt prioribus actibus, sicut & naturales, quamuis acquirantur posteriores; remoto autem posteriori non tollitur prius: ideo omnia sacramenta in quibus non requiritur actus suscipientis de necessitate sacramenti, sed potestas aliqua spiritualis diuinitus datur, possunt poteri suscipere, & alij qui vsu rationis carent. Hac ratione

men dif
bus requ
per dig
præcept
qui, si t
ordines
ne pecca
non sint
men per
maiores
state &
continent
sacramen
parum, vt
itas, req
pastorale
cracionis
dam aute
vius ratio
Cum rati
Ad prin
est de nec
menti, vt
Ad secu
sa confer
sed in rec
ex parte
bus actus
secratione
Ad ter
parua, se
liberum a
Vtrum
A d r
tus
tione . S

men distinctione habita, quod in minoribus ordinibus requiritur discretionis tempus de honestate, propter dignitatem sacramenti, sed non de necessitate precepti, neque de necessitate sacramenti. Unde aliqui, si necessitas adsit & spes profectus, ad minores ordines possunt ante annos discretionis promoueri sine peccato, & suscipient ordinem: quia quamuis tunc non sint idonei ad officia quae eis committuntur, tamen per assuefactionem idonei reddentur. Sed ad maiores ordines requiritur usus rationis, & de honestate & de necessitate precepti*: propter votum continentiae, quod habent annexum; & quia etiam eis sacramenta tractanda committuntur. Sed ad episcopatum, ubi etiam in corpus mysticum accipitur potestas, requiritur actus suscipientis curam animarum, pastoralem: & ideo est etiam de necessitate consecrationis episcopalis, quod usum rationis habeat. Quidam autem dicunt quod ad omnes ordines requiritur usus rationis de necessitate sacramenti: sed eorum dictum ratione vel auctoritate non confirmatur.

Ad primum ergo dicendum, quod non omne quod est de necessitate precepti, est de necessitate sacramenti, ut dictum est*.

Ad secundum dicendum, quod matrimonium causalis consensus, qui sine usu rationis esse non potest: sed in receptione ordinis non requiritur aliquis actus ex parte recipientium. Quod patet ex hoc, quod nullus actus ex parte eorum, exprimitur in eorum consecratione. Et ideo non est simile.

Ad tertium dicendum, quod eiusdem est actus & potentia, sed tamen aliquando potentia praecedit, sicut liberum arbitrium, usum suum: & sic est in proposito.

ARTIC. III.

Utrum seruitus impediatur aliquem ab Ordinis susceptione?

Ad tertium sic proceditur. Videtur, quod seruitus non impediatur aliquem ab Ordinis susceptione. Subiectio enim corporalis non repugnat pre-

X 4 lationi

Greg. lib
1. Epist.
epist. 42.

in corp.
art.

lationi spirituali. Sed in seruo est subiectio corporalis. Ergo non impeditur quin possit suscipere prælationem spiritualement, quæ in Ordine datur.

¶ 2 Præterea, Illud quod est occasio humilitatis, non debet impedire susceptionem alicuius sacramenti. Sed seruitus est huiusmodi: vnde Apostolus consultat, quod si aliquis possit, magis utatur seruitute. 1. Corinth. 7. Ergo non debet impedire à promotione Ordinis.

¶ 3 Præterea, Magis est turpe clericum in seruum vendi, quàm seruum in clericum promoueri. Sed sicite clericus in seruum vendi potest: quia episcopus Nolanus, scilicet Paulinus, seipsum in seruum vendidit, vt in Dialog. * legitur. Ergo multo fortius potest seruus in clericum promoueri.

Greg. li. 3
dialo. c. 1

SED contra, Videtur, quod impediatur quantum ad necessitatem sacramenti. Quia mulier non potest suscipere Ordinis sacramentum, ratione subiectionis. Sed maior subiectio est in seruo, quia mulier non datur viro in ancillam, propter quod non est de pedibus sumpta. Ergo & seruus non potest hoc sacramentum suscipere.

¶ Præterea, Aliquis ex quo suscipit Ordinem, tenetur in Ordine ministrare. Sed non potest simul ministrare domino suo carnali, & in spirituali ministerio. Ergo videtur, quod non possit Ordinem suscipere: quia dominus debet seruari indemnis.

RESPONDEO dicendum, quod in susceptione Ordinis mancipatur homo diuinis officijs. Et quia nullus potest alteri dare quod suum non est, seruus, qui non habet potestatem sui, non potest ad Ordines promoueri: si tamen promouetur, Ordinem suscipit. Quia libertas non est de sacramenti necessitate, licet sit de necessitate præcepti, cum non impediatur potestatem, sed actum tantum. Et similis ratio est de omnibus, qui sunt alijs obligati, vt ratione detenti *, & huiusmodi persone.

decret. li.
a. tit. 19.

Ad primum ergo dicendum, quod in susceptione spiri-

spiritua
eriam co
subiectio
Ad se
non præ
potest al
ideo rati
Ad te
abundan
quod ser
multi de
non est a
nos domi
Ad qu
ex natur
ex natur
non est fi
Ad qu
te domi
cur ing
& ille qu
quoniam
alias, si
re, alioqu
obstante

Vitam p

Ad q
A præ
dibus p
inimam a
sione di
nas suas
ter Exod
bent aliq
sanguis
¶ 2 F

spiritualis potestatis est aliquis obligatus ad aliqua etiam corporaliter agenda: & ideo per corporalem subiectionem impeditur.

Ad secundum dicendum, quod ex multis alijs quæ non præstant impedimentum executioni ordinum, potest aliquis occasionem humilitatis accipere: & ideo ratio non sequitur.

Ad tertium dicendum, quod beatus Paulinus * ex abundantia charitatis spiritu Dei ductus hoc fecit: quod rei euentus probauit, quia per eius seruitutem multi de grege suo sunt à seruitute liberati. Et ideo non est ad consequentiam trahendum: quia ubi spiritus domini, ibi libertas, 2. Cor. 3. *loco citato in argu.*

Ad quartum dicendum, quod signa sacramentalia ex naturali similitudine representant: mulier autem ex natura habet subiectionem, sed non seruus: & ideo non est simile.

Ad quintum dicendum, quod si est promotus scientie domino suo, & non reclamante, ex hoc ipso efficitur ingenuus. Si autem eo nesciente, tunc Episcopus, & ille qui præsentauit, tenentur domino in duplum, quam sit pretium serui, si sciuerit ipsum esse seruus: alias, si seruus habeat peculium, debet seipsum redimere, alioquin reduceretur in seruitutem domini sui, non obstante quod ordinem suum exequi non potest.

ARTIC. IV.

Virum propter homicidium debeat aliquis ab ordinibus prohiberi?

Ad quartum sic proceditur. Videtur, quod propter homicidium non debeat aliquis à sacris ordinibus prohiberi. Quia ordines nostri sumpserunt initium à Leuitarum officio, ut in præcedenti distinctione dictum est. Sed Leuitæ consecrauerunt manus suas in sanguinis effusione fratrum suorum, ut patet Exod. 32. Ergo & in nouo Testamento non debent aliqui à susceptione ordinum prohiberi, propter sanguinis effusionem.

¶ 2. Præterea, Propter actum virtutis nullus debet

160

bet impediri ab aliquo sacramento. Sed aliquando sanguis effunditur per iusticiam, sicut a iudice; & peccaret habens officium, si non effunderet. Ergo non impeditur propter hoc, à sacramenti susceptione.

¶ 3 Præterea, Pœna non debetur nisi culpa. Sed aliquis sine culpa quandoque homicidium committit, sicut se defendendo, vel etiam casualiter. Ergo non debet incurrere irregularitatis pœnam.

SED contra hoc sunt plura Canonum & statuta, & Ecclesiæ consuetudo.

RESPONDEO dicendum, quòd omnes ordines referuntur ad Eucharistiæ sacramentum, quod est sacramentum pacis nobis factæ per effusionem sanguinis Christi: & quia homicidium maxime contrariatur paci, & homicidæ magis conformantur occidentibus Christum, quam ipsi Christo occiso, cui omnes ministri prædicti sacramenti debent conformari; idcirco de necessitate præcepti est, quòd non sit homicida qui ad ordines promovetur, quamvis non sit de necessitate sacramenti.

Ad primum ergo dicendum, quòd vetus lex imponebat pœnam sanguinis, non autem lex nova: & idcirco non est simile de ministris veteris, & novæ legis, quæ est iugum suave & onus leve.

Ad secundum dicendum, quòd irregularitas non incurritur propter peccatum tantum, sed principaliter, propter ineptitudinem personæ ad sacramentum Eucharistiæ ministrandum: & idcirco iudex, & omnes qui in causa sanguinis ei participant, sunt irregulares, propter hoc, quòd effusio sanguinis non decet ministros dicti sacramenti.

Ad tertium dicendum, quòd nullus facit nisi illud cuius causa est, quod est voluntarium in homine. Et idcirco ille qui ignorans hominem occidit homicidio casuali, non dicitur homicida, nec irregularitatem incurrit: nisi operam dederit illicitæ rei, vel nisi omiserit debitam diligentiam: quia iam quodam modo

*in de re.
lib. 5 tit.
12. de Ho-
micidio
volunta-
rio, c. 1.
8. 10. &
11.*

modo efficitur voluntarium. Non autem hoc est propter hoc quod culpa careat, quia etiam sine culpa incurritur irregularitas: & idè etiam ille qui se defendendo in aliquo casu non peccat, homicidium committens, nihilominus irregularis est.

ARTIC. V.

Vtrum illegitime nati debeant ab ordinibus suscipiendis impediri?

Ad quintum sic proceditur. Videtur, quod illegitime nati non debeant ab ordinibus suscipiendis impediri. Quia filius non debet portare iniquitatem patris. Portaret autem si propter hoc impediretur ab ordinibus suscipiendis. Ergo, &c.

¶ 2 Præterea, Magis impeditur aliquis, propter defectum proprium, quàm alienum. Sed à susceptione ordinum, propter illicitum concubitum suum non semper aliquis impeditur. Ergo nec propter illicitum concubitum patris sui.

SED contra est, quod dicitur Deut. 23. Non ingredietur manzer, hoc est de scorto natus, in Ecclesiam Domini, usque ad decimam generationem. Ergo multo minus debet promoueri ad ordines.

RESPONDEO dicendum, quod ordinati in quadam dignitate præ alijs constituuntur: idè ex quadam honestate requiritur in eis claritas quædam, non de necessitate sacramenti, sed de necessitate præcepti: ut scilicet sint bonæ famæ, bonis moribus ornati, non publice pœnitentes. Et quia obscuratur hominis claritas ex vitiosa origine, idè etiam ex illegitimo toro nati à susceptione ordinum repelluntur, nisi cum eis dispensetur: & tanto est difficilior eorum dispensatio, quanto eorum origo est turpior.

Ad primum ergo dicendum, quod irregularitas non est pœna iniquitati debita: & idè patet, quod illegitime nati non portant iniquitatem patris ex hoc quod irregulares sunt.

Ad secundum dicendum, quod ea quæ per actum proprium committuntur, possunt per pœnitentiam ad

161
cap. 1. de multis sequent. extra de filiis presbyter.

332 QVÆST. XXXIX. ART. VI.
ad actum contrarium aboleri : non autem ea que ex
natura sunt . Et ideo non est simile de vitioso actu,
& de vitiosa origine .

ARTIC. VI.

162

*Utrum propter defectum membrorum debeat aliquis
impediri ?*

AD sextum sic proceditur. Videtur, quod propter
defectum membrorum non debeat aliquis impedi-
ri. Quia afflictio non debet addi afflicto. Ergo
non debet priuari ordinis gradu, propter penam
corporalis defectus.

¶ 2 Præterea, Plus exigitur ad actum ordinis in-
tegritas discretionis, quam integritas corporis. Sed
aliqui possunt promoueri ante annos discretionis. Ergo
& cum corporis defectu.

SED contra, Tales prohibebantur à ministerio vo-
teris legis. Ergo multo fortius debent in noua lege
prohiberi. De bigamia verò dicitur * in tractatu de
matrimonio .

* *infr. q. 66. de
ijs in de-
cret. lib. 1
tit. 21.
art. præc.
cor. vide
in de. re.
lib. 1. tit.
20.*

RESPONDEO dicendum, quod (sicut ex dictis
patet) aliquis efficitur ineptus ad susceptionem or-
dinum, vel propter impedimentum actus, vel pro-
pter impedimentum claritatis personæ. Et ideo pro-
tientes defectum in mēbris impediuntur à susceptione
ordinis, si sit talis defectus, qui maculam notabilem
inferat, per quem obscuretur personæ claritas, vel
abscissio nasi) vel periculum in executione facere pos-
sit: aliās non impediuntur. Hæc autem integritas
exigitur de necessitate præcepti, sed non de neces-
sitate sacramenti. Et per hoc patet solutio præ-
obiecta.

QVÆST. XL.

De his qua sunt annexa sacramento ordinis, in septem articulos diuisa.

DEinde considerandum est de his que sunt annexa
sacramento ordinis.

¶ Circa hoc quaruntur septem.
¶ Primo, utrum ordinati debeant habere corpus rati-

ra-
Secun-
Terti-
renu-
Quar-
beat-
Quinc-
Sexto
pote-
Septim-
ter fi-
Vtru-
D pri-
nati
Dominus
his qui sic
tate nudat
gam eos in
Sed ministr-
beris, Er-
penit.
¶ 2 Præ-
ra. Sed fig-
mura Na-
Cum ergo
horum di-
ta non de-
hoc etiam
non sunt n-
ibus.
¶ 3 Præ-
cur quia ca-
firi altaris o-
bere. Ergo
in modum o-
SED con-
regare est
rali-